

ELISA- BENI HJORTEN

I.

Av alla verk på Anish Kapoors blodbruna, vitseniga och gallgula utställning där köttklumparna hänger i rader på väggarna är det förstås hjärtat jag stannar hos.

Den svällande buktiga knölen vars röda svartnar in i hålor och veck är delvis täckt av ett linnetyg som färgen blöder igenom. Hur vet jag att det är ett hjärta som hänger där? För att gasbindor är lindade kring organet, små hjälplösa knutar och tunna vita band kämpar för att hålla ihop alltsammans. Det är för att det går sönder som det liknar ett hjärta.

Det är förbanden som förklarar dess belägenhet.

Så ser den sentimentala figuren ut. Ett brustet hjärta, och någon som försöker laga.

2.

Sentimentala är bilder på barn som gråter.

Sentimentala är kvinnor som det är synd om.

Sentimentala är skolavslutningar i kyrkor.

Sentimentala är män som saknar sin lyckliga uppväxt.

Sentimentala är familjer som sparat allt sitt ljus i fotografier.

Sentimentalt är det att skänka pengar till hednabarn.

Sentimental är all konst som inte silats genom modernismens, upplysningens, kolonialismens, dekonstruktionens och kapitalets smak.

3.

Att peka ut det sentimentala är tecken på en högre praktik, en smak utöver den tarvliga. Det görs ständigt när konstverk ska bedömas. Men att känna igen det sentimentala som det egna begäret kräver ett större mått av precision. Vad är det jag begär när min svaghet för det blödande hjärtat går i dagen?

4.

Sentimentalitet som ett sätt att avvärja barnet, kvinnan, religionen, främlingen, är också ett sätt att sälja in något annat. Föreställningen om den som ska laga och rädda.

5.

Att brännmärka sentimentalitetens släktskap med kärleken har gjorts till leda av patriarkatet. Klänningar är sentimentala, liksom rosor, spetsar, fjärilar, glitter, dockor, pärlor, socker, silverkappor och så vidare. Ingenting är tråkigare och mer förutsebart än gubbdissandet av sådana universum.

6.

Vem påstår att något är sentimentalt och varför?

7.

Svenskälskarna formulerar sig gärna som osentimentalt lagda. Denna i hat inbyggda kärlek har visat sig framgångsrik tack vare en rationalism vars bärande argument är styrka. Det är ett uselt förnuft för vår tid. Var misstänksam när någon tycks tala till din lust att vara smart. Var misstänksam när du tror dig genomskåda något på bekostnad av den som betalar priset för din intelligens.

8.

Vem påstår att sentimentaliteten är agensens motsats?

9.

Den domesticerande sentimentalitet som lägger sig över det gråtande hjärtat för att kväva det kan inte civiliseras bort. Att göra våld på impulsen att möta upp det trasiga och ledsna, det utsatta och sårade leder inte till hjärtats frihet.

10.

Det blödande hjärtat har en egen agenda. Det gråtande barnet behöver inte (själv)ömkan, åtrå efter smärta som jag kan konsumera och tillverka min person av. Gråten är ett tal, precis som andra uttryckssätt. Det vettigaste sättet att bemöta tal är att lyssna.

11.

Att ge sig in i sentimentalitetens kraftfält, att varken bepansra sig med förakt eller kladda med vampyriska fingrar är en erfarenhet utan tillfredställande slut.

12.

Heart weeps.
Head tries to help heart.
Head tells heart how it is, again:
You will lose the ones you love. They will all go. But
even the earth will go, someday.
Heart feels better, then.
But the words of head do not remain long in the ears of
heart.
Heart is so new to this.
I want them back, says heart.
Head is all heart has.
Help, head. Help heart.

(Lydia Davis)